

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

07 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2016, declarate de avocații Eduard Rudenco, Vasile Foltea și de inculpatul

Prisăcaru Ion Nicolai, născut la 22 mai 1984, originar și locuitor al s. Cristești, r-nul Nisporeni, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 14.06.2013 – 19.02.2015,
instanța de apel: 13.03.2015 – 18.01.2016,
instanța de recurs: 25.03.2016 – 07.06.2016.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 19 februarie 2015, Prisăcaru Ion a fost achitat de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a), b) Cod penal, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

2. Instanța de fond a constatat că *inculpatul Prisăcaru Ion este învinuit că*, la 03 noiembrie 2012, deplasându-se pe traseul Chișinău-Leușeni, la km 21+322m, conducând automobilul „Mercedes Vito”, n.î. K AV 243, *contrar prevederilor art. 45 și 51 lit. „c” al RCR , nu a respectat* dexteritatea în conducere, care i-ar fi permis să prevadă situațiile periculoase, nu a ținut cont de situația rutieră, înainte de a depăși, conducătorul vehiculului trebuia să se asigure că poate efectua depășirea fără a pune în pericol sau a stânjeni circulația din sens opus, adică banda pe care urmează are un spațiu suficient și viteza vehiculului ce urmează a fi depășit permite

executarea acestei manevre, ieșind la depășire s-a tamponat în automobil „VW Golf”, n.î. NS AN 335, condus de Balmuș Serghei, ca rezultat a cauzat ultimului leziuni corporale, iar pasagerul automobilului „Mercedes Vito”, Mocăneț Gheorghe, a decedat.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 3301/D din 12.12.2012, lui Blamuș Serghei i-a fost cauzată fractura închisă cominutivă a osului femural stâng în 1/3 medie proximală cu deplasarea fragmentelor femurului stâng, care au fost cauzate de acțiunea traumatică a unui contondent dur, prezentând pericol pentru viață și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală gravă.

Potrivit raportului de expertiză medico-legală cu nr. 137/2171 din 25.12.2012, decesul lui Mocăneț Gheorghe a survenit în rezultatul hemoragiei interne, complicație a rupturii cordului, ca consecință a traumei închise a toracelui. La examinarea medico-legală a cadavrului s-au depistat următoarele leziuni corporale: echimoză în regiunea toracelui, fractura sternului, fractura coastelor bilaterale pe mai multe linii anatomice cu revărsate sanguine în țesuturile moi adiacente fracturilor fără lezarea pleurei paritale, ruptura pericardului, ruptura codului, contuzia hilurilor pulmonare, excoriații și plăci contuze în regiunea feței, leziuni ce au fost produse intravital prin acțiunea traumatică a unui corp(uri) contodent(e) dur(e) sau la lovirea de asemenea corp(uri), posibil de părțile proeminente a salonului unității de transport, au legătură cauzală directă cu survenirea decesului și în comun sunt periculoase pentru viață, ce se califică ca vătămare gravă.

Instanța a reținut, că partea vătămată Balmuș Serghei a declarat că se deplasa cu automobilul său „VW Golf”, era o ceață foarte mare și la un moment dat în fața lui a apărut automobilul „Mercedes Vito”, care ieșise la o depășire. El a luat volanul în dreapta, însă nu a reușit să se ferească, în rezultatul căreia s-au tamponat.

Martorul Radețcaia Ecaterina a declarat că împreună cu Oprunenco Mihail se deplasau pe traseul Leușeni, cu automobilul „Mazda”. Era ceață deasă, iar din spate se deplasa automobilul „Mercedes Vito”, care ieșise la depășire trecând pe banda din stângă. La un moment dat, s-a produs ciocnirea lui cu acestor automobilul „VW Golf”, de la care automobilul „Mercedes Vito” s-a răsturnat peste capota mașinii sale, din partea stângă față.

Martorul Oprunenco Mihail a declarat că se deplasa împreună cu Radețcaia Ecaterina, cu automobilul „Mazda”, din Chișinău spre Leușeni. La volan se afla soția, care se deplasa cu o viteză de 45-50 km/h. Au fost practic depășiți de automobilul „Mercedes Vito”, dar din sens opus a apărut automobil „VW Golf”, cu care s-a lovit frontal pe stânga. De la lovitură, automobilul „Mercedes Vito” a căzut pe automobilul lor, pe capotă și sticla din față.

Inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că se deplasa pe traseul Chișinău-Leușeni. În fața sa se deplasa un automobilul „Mazda”. L-a depășit și a trecut pe banda sa. În față a apărut un alt automobil, cu farurile aprinse, care se deplasa pe contrasens. Pentru a evita tamponarea a luat volanul în dreapta, dar s-a produs impactul.

Din conținutul raportului cu propunerea de terminare a urmăririi penale și expedierea cauzei în judecată, se observă că organul de urmărire penală nu desfășoară în detalii în ce constă încălcarea RCR, și anume prevederile art. 45 și

art. 51 lit. „c” RCR, fără a fi indicat și stabilit toate circumstanțele care au adus la impactul accidentului rutier, precum și la stabilirea vitezei automobilului condus de către inculpat.

De fapt, materialul dosarului nu conține nicio probă în acest sens.

Probele administrate dovedesc cu certitudine că inculpatul nu a încălcat prevederile art. 45 și art. 51 lit. „c” RCR.

La fel, *este constatată lipsa legăturii de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă (încălcarea pct. 45 și 51 lit. „c” RCR) și urmările survenite - cauzarea vătămării corporale grave și decesul victimei.*

Inculpatul circula cu o viteză regulamentară, dar nu a avut posibilitatea tehnică de a evita impactul, deoarece șoferul automobilului „VW Golf” a apărut în zona de vizibilitate la o distanță critică în fața autoturismului „Mercedes Vito”, astfel *lipsește intenția directă a inculpatului de a încălca regulile de circulație rutieră.*

3. Procurorul în Procuratura raionului Ialoveni, Valeriu Cîrlan, a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a), b) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu executare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, și să fie admisă integral acțiunea civilă.

Apelantul a invocat că în învinuire este clar indicat că, inculpatul „nu a respectat dexteritatea în conducere care i-ar fi permis să prevadă situațiile periculoase, nu a ținut cont de situația rutieră, înainte de a depăși, conducătorul vehiculului trebuie să se asigure că poate efectua depășirea fără a pune în pericol sau a stânjeni circulația din sens opus, adică banda pe care urmează să se angajeze are un spațiu suficient și viteza vehiculului ce urmează a fi depășit permite executarea acestei manevre”, adică a încălcat prevederile art. 45 și art. 51 lit. c) al RCR. De asemenea, în învinuire este specificat modul de comitere a infracțiunii, și anume prin conducerea automobilului cu încălcarea prevederilor RCR, fapt care a dus la comiterea accidentului și decesul victimei, deci este prezentă în totalitate latura obiectivă a infracțiunii, prin faptă, prejudiciu cauzat și legătura de cauzalitate dintre încălcarea RCR și decesul victimei Mocăneț Gheorghe, cât și vătămare corporală gravă a lui Balmuș Serghei.

În materialele cauzei penale, sunt acumulate probe suficiente că inculpatul a încălcat prevederile RCR, a ieșit neregular la depășirea automobilul „Mazda 626”, care se deplasa în aceeași direcție, în care se aflau Radețcaia Ecaterina și Oprunenco Mihail, care au fost martori oculari ai accidentului produs, și care au declarat cu lux de amănunte circumstanțele producerii accidentului, declarând că inculpatul, ieșind la depășire fără a se asigura, nu a reușit să finalizeze manevra, tamponându-se frontal cu automobilul ce se deplasa din contrasens „VW Golf”.

3.1. A declarat apel și avocatul Alexandru Bogos, în numele părții vătămate Balmuș Serghei, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat potrivit învinuirii formulate, și să fie admisă integral acțiunea civilă.

Apelantul a indicat că există o plenitudine de probe pertinente și concludente în susținerea învinuirii înaintate inculpatului.

Cheltuielile de tratament suportate până la moment sunt de 90.000 lei.

În rezultatul accidentului, mașina lui Balmuș S., de model „Volkswagen Golf”, a fost deteriorată considerabil. Potrivit Actului de Examinare al Mijlocului de Transport Auto N-1433/10 A, nu este rațional de reparat automobilul dat, deoarece valoarea cheltuielilor depășește valoarea medie de piață a unui automobil analogic. Costul recondiționării automobilului constituie – 7.123,26 euro (113.624,54 lei). Prin urmare, necesită a fi încasat costul integral al automobilului, de 7.500 euro, dar și prejudiciul moral în sumă de 50.000 lei.

Ca rezultat al infracțiunii comise, partea vătămată Balmuș S. a suportat un prejudiciu material: cheltuieli de tratament, de deplasare, convorbiri telefonice și alimentație specială, precum și cheltuielile pentru asistența juridică și alte cheltuieli aferente cazului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2016, ambele apeluri au fost admise, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Prisăcaru Ion a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a), b) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, cu executarea în penitenciar de tip deschis, de la reținere.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul părții vătămat Balmuș Serghei, prejudiciul moral în mărime de 50.000 lei.

Acțiunea civilă înaintată de către Balmuș Serghei privind încasarea prejudiciului material, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să hotărască instanța civilă.

Instanța de apel a constatat că la 03 noiembrie 2012, inculpatul Prisăcaru Ion, deplasându-se pe traseul Chișinău - Leușeni, la km 21+322m, conducând automobilul „Mercedes Vito”, n.î. K AV 243, contrar prevederilor art. 45 și 51 lit.,c” al RCR, nu a respectat dexteritatea în conducere, care i-ar fi permis să prevadă situațiile periculoase, nu a ținut cont de situația rutieră, înainte de a depăși, conducătorul vehiculului trebuia să se asigure că poate efectua depășirea fără a pune în pericol sau a stânjeni circulația din sens opus, adică banda pe care urmează are un spațiu suficient și viteza vehiculului ce urmează a fi depășit permite executarea acestei manevre, ieșind la depășire s-a tamponat în automobilul „VW Golf”, n.î. NS AN 335, condus de Balmuș Serghei. Ca rezultat, a cauzat ultimului leziuni corporale, iar pasagerul automobilului „Mercedes Vito”, Mocăneț Gheorghe, a decedat.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 3301/D din 12.12.2012, lui Balmuș Serghei i-a fost cauzată vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață.

Potrivit raportului de expertiză medico-legală cu nr. 137/2171 din 25.12.2012, decesul lui Mocăneț Gheorghe a survenit în rezultatul vătămării grave, periculoase pentru viață, care au legătură cauzală directă cu survenirea decesului.

Instanța a indicat că vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate este dovedită prin martorii Radețcaia E. și Oprunenco M., care au declarat similar că automobilul „Mercedes Vito” a efectuat o manevră pentru ai depăși, însă pe contrasens s-a tamponat cu automobilul „VW Golf”, procesul-verbal de examinare la fața locului, raportul de expertiză autotehnică nr. 0339 din 08 mai 2013, potrivit cărui în momentul coliziunii, partea stângă din față a automobilului „Mercedes Vito”, a intrat în contact cu partea stângă a automobilului „VW Golf”, iar axele longitudinale

ale vehiculelor în momentul coliziunii erau paralele una față de alta, procesele-verbale de examinare a automobilelor, care indică deteriorări specifice unui accident.

Astfel, inculpatul era obligat să se conducă strict de cerințele art. 45 al RCR, care prevede că, **conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită**, ținând permanent seama de următorii factori: **starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția**, dexteritatea în conducere care ar permite să prevadă situația periculoasă, **starea tehnică al vehiculului și particularitățile încărcăturii**, situația rutieră, **iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului** și art. 51 lit. c) al RCR, care prevede că, conducătorul înaintea depășirii trebuie să se asigure că poate efectua depășirea fără a pune în pericol sau a stânjeni circulația din sens opus, adică banda pe care urmează să se angajeze are un spațiu suficient și viteza vehiculului ce urmează a fi depășit permite executarea acestei manevre.

Dacă inculpatul s-ar fi strict condus de aceste două cerințe ale RCR, și anume **nu ar fi depășit viteza** și nu ar fi ieșit la depășire, nu ar fi avut loc accidentul rutier.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 264 alin. (3) lit. a), b) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere și de exploatare a unităților de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, ce a provocat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale și a sănătății, și decesul unei persoane.

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile martorilor Colun N., Filip A. și Istrate A., deoarece **aceste declarații nu corespund realității și sunt făcute în scopul ușurării situației în care s-a pomenit inculpatul**.

Poziția inculpatului că nu se face vinovat în comiterea infracțiunii incriminate, este una declarativă și nu este confirmată prin nici o probă.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de gradul pericolului social al infracțiunii comise, care este una gravă, de persoana inculpatului, concluzionând că urmează să-i fie stabilită o pedeapsă privativă de libertate.

5. Avocatul Vasile Foltea și inculpatul, au declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței.

Recurenții au indicat că instanța de apel a comis o eroare gravă de fapt, indicând că: „dacă Prisăcaru Ion nu ar fi depășit viteza și nu ar fi ieșit la depășire, nu ar fi avut loc accidentul rutier”.

Pe tronsonul de drum unde s-a produs accidentul nu erau indicatoare rutiere, care ar fi limitat viteză de circulație sub 90 km/h.

Persoanele audiate au declarat că din cauza ceții, conduceau autovehiculele cu viteza de aproximativ 45-60 km/h. Chiar și martorul ocular Oprunenco a declarat că manevra de depășire a fost efectuată de condamnat cu o viteză de aproximativ 60 km/h.

Concluziile instanței de apel că inculpatul a depășit viteza regulamentară în acest caz, reprezintă o eroare gravă de fapt, generată prin denaturarea conținutului probelor administrate.

Astfel, în conformitate cu schițele accidentului rutier, anexate la procesul-verbal de cercetare la fața locului, locul tamponării a fost indicat pe banda de deplasare a automobilului „Mercedes Vito”, condus de inculpat.

Aceste constatări deosebit de importante făcute la 03.11.2012 imediat după accident de către reprezentantul organului de urmărire penală, reieșind din tactica și metodologia de investigare a accidentelor în traficul rutier, au fost confirmate instantaneu prin semnăturile aplicate pe schița accidentului rutier de participanții la această acțiune procesuală: 1) Balmuș Serghei; 2) Colun Nicolai; 3) Radețcaia Ecaterina; 4) Volovadnic Anatol; 5) Cioară Vasile.

Instanța de apel le-a lăsat fără atenție și nu a adus nici un argument pentru a le combate.

Mai mult, instanța nu a ținut cont că odată cu trecerea timpului, percepțiile martorilor sunt supuse unor eventuale modificări generate de împrejurări obiective sau subiective. Astfel, schița accidentului rutier întocmită de ofițerul de urmărire penală Aga Igor prin efectuarea măsurărilor necesare la fața locului imediat după accident, la care au participat toate persoanele care au semnat-o și care n-au înaintat nici o obiecție referitor la indicarea locului tamponării - este cea mai obiectivă.

Deși, în ședința din 18.01.2016, apărarea a solicitat instanței de apel admiterea demersului de anexare la materialele cauzei a înregistrărilor video făcute în ziua accidentului de echipa „Jurnal TV”, care au surprins exact locul aflării urmelor, cioburilor, petelor de ulei pe suprafața carosabilului în vederea confirmării constatărilor incluse în schița accidentului rutier - instanța de apel a respins demersul apărării fără nici o motivare a acestei soluții.

Este necesar de menționat că asupra obiectivității și corectitudinii datelor consemnate în schițele accidentului rutier indică și faptul că inculpatul n-a asistat și n-a participat la întocmirea acestora, deoarece a fost transportat la spital unde a suferit o intervenție chirurgicală complicată. Astfel, acesta s-a aflat în afara posibilităților de influențare ori trucare a informației consemnate în schițele accidentului rutier, în conformitate cu care tamponarea s-a produs pe banda sa de deplasare.

Este important de reiterat și unele constatări care se regăsesc în schița accidentului rutier:

a) lățimea carosabilului, care are două benzi de circulație în sensuri opuse, este de 6,70 m;

b) fiecare bandă de deplasare, separată prin marcaj vizibil (linii întrerupte), are lățimea de 3,35 m;

c) locul tamponării a este indicat pe banda de deplasare a automobilului condus de inculpat în direcția Chișinău - Leușeni, la distanța de 3,60 m de la marginea carosabilului benzii opuse.

Nu inculpatul este subiectul care a încălcat normele Regulamentului Circulației Rutiere. Reieșind din faptul că, în conformitate cu constatările făcute la fața locului și consemnate în schițele accidentului rutier, locul tamponării a fost indicat pe banda de deplasare a automobilului condus de inculpat, dar și că în conformitate cu concluziile raportului de expertiză autotehnică nr. 0339 și planșele fotografice de modelare a situației, poziția autovehiculelor de model „Mercedes Vito” și „Volkswagen Golf” în

momentul impactului era paralelă în raport una față de alta, este evident că după efectuarea în siguranță a manevrei de depășire, automobilul condus de inculpat a revenit pe banda sa de deplasare, terminând manevra de reîncolonare în proporție de 100%.

Astfel, în situația în care automobilul condus de inculpat n-ar fi terminat în proporție de 100% manevra de revenire pe banda sa de deplasare, în momentul tamponării, unghiul de poziționare a automobilului de model „Mercedes Vito” în raport cu axa drumului și cu automobilul de model „Volkswagen Golf” condus de Balmuș S. ar fi trebuit să fie de minim 30-45 grade.

La acest compartiment sunt importante declarațiile inculpatului, care a indicat că după ce a făcut depășirea în siguranță, a revenit pe banda sa de deplasare, unde s-a produs tamponarea cu automobilul care venea din sens opus, fiindu-i cauzate vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.

Respectiv, instanța de apel:

fără a combate constatările consemnate în schițele accidentului rutier anexate la procesul-verbal de cercetare la fața locului, care au fost contrasemnate de 6 persoane;

fără a stabili și a argumenta din ce motiv declarațiile testimoniale ale martorului Radețcaia E. și părții vătămate Balmuș S. diferă de informația consemnată în schița accidentului rutier pe care aceștia au semnat-o fără a face careva obiecții;

fără a lua în considerație faptul că la întrebarea dacă schița accidentului rutier anexată la procesul-verbal de cercetare la fața locului este corectă, partea vătămată Balmuș S. a declarat că: „Eu am luat cunoștință cu schema accidentului, corespunde adevărului, inclusiv și locul este indicat corect;

fără a combate ori a face o analiză a constatărilor experților criminaliști care au efectuat expertiza autotehnică – s-a limitat în a indica eronat doar că dă o nouă apreciere probelor administrate, concluzionând că inculpatul este vinovat de comiterea infracțiunii și dacă n-ar fi depășit viteza și n-ar fi ieșit la depășire, nu s-ar fi produs accidentul rutier.

În drept, recursul este fondat pe temeiul din art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocatul Eduard Rudenco, tot în numele inculpatului, în care solicită casarea deciziei adoptate și menținerea sentinței.

Recurentul a invocat că a ignorat în totalitate probele materiale anexate la cauza penală.

Este inexplicabil cum a fost posibil ca instanța de apel să ignore probele incontestabile, care au fost întocmite la fața locului și anume: 1) schema accidentului rutier consemnată de Balmuș S., unde se vede clar, că accidentul a fost pe partea deplasării automobilului „Mercedes Vito”, condus de inculpat; 2) încă o schemă a accidentului, unde la fel, prin semne specifice este fixat locul accidentului. Această schemă a fost confirmată de trei martori.

Toate schemele anexate la materialele cauzei penale confirmă că accidentul a fost provocat de automobilul „VW Golf” condus de Balmuș S. Prin această probă se observă clar și fără nici o îndoială cine se face vinovat în acest accident grav și cine a încălcat regulile de circulație rutieră.

În afară de probele menționate, despre nevinovăția inculpatului indică și fototabelele de la fața locului. Pe aceste poze se vede clar, că toate cioburile, lichidurile sunt pe partea deplasării automobilului „Mercedes Vito”.

În cadrul procesului au fost interogați un șir de martori - Istrate A., Colun N., Filip A., care sub jurământ au confirmat că impactul a avut loc pe partea dreaptă a carosabilului.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea sunt pasibile admiterii din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. În corespundere cu art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 385 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat. În corespundere cu art. 394 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării. Nu se admite introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat. Conform art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței (*pct. 1 și 2. din decizie*), instanța de fond:

a) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu și nu a indicat motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acuzării;

b) a concluzionat neîntemeiat că: „*Din conținutul raportului cu propunerea de terminare a urmăririi penale și expedierea cauzei în judecată, se observă că organul de urmărire penală nu desfășoară în detalii în ce constă încălcarea RCR*”. Or, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, deci nu a *raportului cu propunerea de terminare a urmăririi penale*;

c) a statuat în descriptiv mai întâi că: “*inculpatul este învinuit că..., contrar prevederilor art. 45 și 51 lit. „c” al RCR , nu a respectat...*”, apoi că: “*este constatată lipsa legăturii de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă (încălcarea pct. 45 și 51 lit. „c” RCR) și urmările survenite - cauzarea vătămării corporale grave și decesul victimei...*”, adică a constatat că inculpatul totuși a încălcat prevederile art. 45, 51 lit. „c” din RCR, după care s-a contrazis indicând că: „*lipsește intenția directă a inculpatului de a încălca regulile de circulație rutieră*”, ca în dispozitivul sentinței să concluzioneze în mod divergent că inculpatul este achitat pe art. 264 alin. (3) lit. a), b) Cod penal, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Or, art. 264 alin. (3) lit. a), b) Cod penal, prevede răspundere penală tocmai pentru *încălcarea regulilor de securitate a circulației* de către persoana care conduce mijlocul de transport, *încălcarea ce a cauzat din imprudență* o vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, și decesul unei persoane,

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile legale și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală. Rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. În corespundere cu art. 394 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a hotărârii de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări. Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de

drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, rejudecând cauza potrivit regulilor generale, conform descriptivului deciziei contestate (*pct. 4. din decizie*):

a) a depășit limitele învinuirii constatând că inculpatul a încălcat cerințele art. 45 al RCR - *conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, starea tehnică al vehiculului și particularitățile încărcăturii, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului ...* dacă inculpatul *nu ar fi depășit viteza* nu ar vi avut loc accidentul rutier.

Or, asemenea circumstanțe de fapt și de drept nu i-au fost imputate inculpatului prin rechizitoriu, deci instanța de apel a încălcat prevederile art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală;

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu și nu a specificat motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul apărării, inclusive cele indicate de recurenți (*pct. 5., 5.1. din decizie*), în special declarațiile martorilor Colun N., Filip A. și Istrate A., procesul-verbal de cercetare la fața locului, cu anexele respective, inclusiv schița accidentului rutier, fără a elucida ce constată, confirmă sau infirmă acest act procedural.

Or, rezumatul instanței de apel de a aprecia critic declarațiile martorilor Colun N., Filip A. și Istrate A., doar pentru că *aceste declarații nu corespund realității și sunt făcute în scopul ușurării situației în care s-a pomenit inculpatul*, nu corespunde criteriilor de apreciere a probelor administrate pe caz, prescrise în art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală.

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că ambele instanțe nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, și că recursurile ordinare sunt întemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor declarate, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de avocații Eduard Rudenco, Vasile Foltea și de inculpatul Prisăcaru Ion Nicolai, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2016, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 05 iulie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun